

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Ă R E nr. _____
din _____ 2022
Chişinău

**Pentru aprobarea Regulamentului privind
acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea
Programului LEADER**

În temeiul articolului 17 Prioritatea III litera f), articolului 23 alineatul (11) litera d) și alineatul (12) din Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, Nr. 67-71, art. 93), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER, conform anexei.

2. Alocarea anuală a mijloacelor financiare din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural pentru finanțarea proiectelor de dezvoltare locală prin implementarea Programului LEADER constituie 5 % din valoarea totală a acestuia.

3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

4. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Ministrul agriculturii
și industriei alimentare

Viorel Gherciu

Ministrul finanțelor

Dumitru Budianschi

REGULAMENT
privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea
Programului LEADER

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER (*în continuare – Regulament*) stabilește condițiile și procedura de verificare, examinare, selectare, aprobare și acordare a subvențiilor, implementare, și monitorizare a măsurilor de sprijin financiar:

- 1) Măsura nr. 1. Sprijin pentru funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală;
- 2) Măsura nr. 2. Susținerea implementării Strategiilor de Dezvoltare Locală.

2. Prin alocarea mijloacelor financiare din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (*în continuare - FNDAMR*) pentru măsurile specificate la pct. 1 se urmărește atingerea următoarele obiective:

- 1) dezvoltarea economică a teritoriului grupului de acțiune locală, în baza dezvoltării parteneriatelor și implementării strategiilor de dezvoltare locală;
- 2) consolidarea capacităților și abilităților reprezentanților sectoarelor public, antreprenorial și civic din zonele rurale, pentru realizarea proceselor de dezvoltare locală și implementarea proiectelor;
- 3) îmbunătățirea condițiilor de viață și bunăstare a populației din mediul rural;
- 4) crearea noilor oportunități durabile de câștig;
- 5) menținerea și crearea locurilor de muncă;
- 6) diversificarea activităților economice.

3. În sensul prezentului Regulament se utilizează noțiunile definite în Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, Legea nr. 50/2021 cu privire la grupurile de acțiune locală, precum și următoarele noțiuni:

- 1) *beneficiar*:
 - a) grup de acțiune locală (*în continuare – GAL*), a cărui cerere de solicitare a subvenției a fost selectată și aprobată de Comisia Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, pentru a fi finanțată de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.
 - b) solicitantul subvenției, altul decât GAL-ul, a cărui cerere a fost selectată de GAL și aprobată spre finanțare de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură;

- 2) *cofinanțare* – asigurare din partea solicitantului a surselor proprii (costuri eligibile și neeligibile) necesare realizării proiectelor de dezvoltare rurală. Cofinanțarea poate fi asigurată prin: mijloace bănești proprii, credite bancare, împrumuturi;
- 3) *plan operațional* – totalitatea obiectivelor, indicatorilor și costurilor estimative a resurselor financiare și nonfinanciare necesare pentru implementarea măsurilor prevăzute în strategia de dezvoltare locală a GAL-ului, ce urmează a fi implementate într-o perioadă de doi ani calendaristici.
- 4) *solicitant*:
 - a) grup de acțiune locală, care depune o cerere la Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare de solicitare a subvenției din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural;
 - b) persoana juridică sau fizică care desfășoară activitate într-o localitate rurală din teritoriul GAL-ului sau o unitate administrativ-teritorială de nivelul întâi, inclusiv orașele cu o populație de pînă la 10 000 de locuitori din componența GAL-ului, care depune o cerere de solicitare a subvenției, conform măsurilor de sprijin corespunzătoare în cadrul GAL-ului.
- 5) *subvenție* – sprijin financiar nerambursabil și neimpozabil, acordat din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural pentru măsurile prevăzute de prezentul Regulament.

4. În procesul de implementare a Programului LEADER se va ține cont de principiile Programului LEADER, conform art. 7 din Legea nr. 50/2021 cu privire la grupurile de acțiune locală.

CAPITOLUL II

SELECTAREA GRUPURILOR DE ACȚIUNE LOCALĂ ȘI APROBAREA STRATEGIILOR DE DEZVOLTARE LOCALĂ PENTRU FINANȚARE

Secțiunea 1

Procedura de lansare a apelului de depunere a cererilor de către GAL

5. Apelul de depunere a cererilor pentru selectarea GAL-urilor și aprobare a strategiilor de dezvoltare locală pentru finanțare se anunță prin ordinul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (*în continuare – organul central de specialitate*).
6. Apelul se efectuează în perioada lunilor ianuarie - martie, o dată la doi ani.
7. Perioada de depunere a cererilor în cadrul unui apel nu poate fi mai mica de 30 zile și mai mare de 40 zile.
8. Ordinul privind lansarea apelului de depunere a cererilor pentru selectarea GAL-urilor și aprobarea strategiilor de dezvoltare locală pentru finanțare se publică pe paginile web ale organului central de specialitate și Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (*în continuare –Agenție*).

Secțiunea 2

Procedura de depunere a cererilor pentru selectarea GAL-urilor și aprobarea strategiilor de dezvoltare locală pentru finanțare

9. Cererea de selectare a GAL-ului și aprobare a strategiei de dezvoltare locală pentru finanțare (*în continuare – cerere*) se depune de către directorul executiv al GAL-ului sau alt reprezentant legal.

10. Cererea, conform modelului aprobat prin ordinul organului central de specialitate, se depune împreună cu următoarele documente:

- 1) copia Strategiei de Dezvoltare Locală (*în continuare – SDL*);
- 2) copia planului operațional, pentru care se solicită finanțare, elaborat pentru o perioadă de 2 ani;
- 3) copia procesului-verbal al ședinței adunării generale a GAL-ului, la care a fost aprobat planul operațional;
- 4) copia din registrul membrilor GAL-ului;
- 5) lista membrilor GAL;
- 6) după caz, împuternicirea reprezentantului;
- 7) declarația privind veridicitatea documentelor prezentate;
- 8) certificat privind confirmarea contului bancar;
- 9) copia contractelor de muncă pentru angajații în organul executiv al GAL-ului.

11. Documentele menționate la pct. 10 se depun fie în format electronic, semnat electronic, fie pe suport de hârtie, în două exemplare, șnuruite, sigilate, numerotate și aplicată mențiunea ”conform originalului” pe fiecare pagină a documentelor în copie, la sediul organului central de specialitate.

12. Cererea depusă după împlinirea termenului stabilit în apel se respinge ca tardivă.

13. Organul central de specialitate efectuează o verificare privind prezența documentelor, conform punctului 10, în baza fișei de verificare, modelul căreia se aprobă prin ordinul organului central de specialitate.

14. Dosarele verificate se transmit Comisiei de selectare și aprobare, în baza unui raport centralizator.

Secțiunea 3

Procedura de selectare a grupului de acțiune locală

15. Selectarea GAL-urilor se efectuează de către Comisia de selectare și aprobare (*în continuare – Comisie*), instituită de către organul central de specialitate.

16. Comisia este formată din șapte membri: trei reprezentanți ai organului central de specialitate și câte un reprezentant al Agenției, Rețelei Naționale LEADER, Rețelei de Dezvoltare a Comunităților Rurale, Congresului Autorităților Locale din Moldova. Suplimentar, în procesul de selectare și aprobare, după caz, pot fi atrași și alți experți în domeniu.

17. Componenta nominală a Comisiei, precum și regulamentul de funcționare a Comisiei se aprobă prin ordinul organului central de specialitate.

18. Selectarea GAL-urilor se efectuează prin acordarea punctajului, atribuit în baza criteriilor de selectare, conform Fișei de selectare, aprobată prin ordinul organului central de specialitate.

19. Pentru selectarea GAL-urilor se utilizează următoarele grupe de criterii de selectare:

1) Teritoriul și parteneriatul GAL-ului – maximum 30 puncte:

- a) numărul unităților administrativ-teritoriale membre ale GAL-ului;
- b) numărul populației în cadrul GAL-ului;
- c) prezența tinerilor în GAL;
- d) prezența femeilor în GAL;

e) prezența organizațiilor ce reprezintă interesele grupurilor social-vulnerabile/minorităților etnice locale/de mediu/sectorul economic.

2) Capacitatea GAL-ului de implementare a SDL – maximum 20 puncte:

- a) GAL posedă personal angajat;
- b) experiența angajaților;
- c) cooperarea GAL-ului.

20. Dacă GAL-ul a obținut mai puțin de 25 puncte cumulativ pentru ambele grupe de criterii, cererea acestuia se respinge.

21. Rezultatele selectării GAL-urilor se consemnează într-un proces-verbal.

22. GAL-urile care nu au fost selectate vor putea depune o nouă cerere la următorul apel.

Secțiunea 4

Procedura de examinare și aprobare a Strategiei de dezvoltare locală pentru finanțare

23. Examinarea și aprobarea SDL pentru finanțare se efectuează pentru GAL-urile selectate în conformitate cu secțiunea 3.

24. Comisia examinează și aprobă SDL pentru finanțare în baza următoarelor criterii:

- 1) evaluarea teritoriului și nevoilor GAL-ului;
- 2) SDL conține măsuri pentru atingerea obiectivelor;
- 3) caracterul integrat al SDL;
- 4) caracterul participativ în elaborarea SDL;
- 5) caracter inovativ al SDL;
- 6) prezența elementelor de monitorizare și evaluare în SDL;
- 7) planul de comunicare;
- 8) SDL conține măsuri de cooperare;
- 9) SDL conține măsuri pentru fermierii mici;
- 10) SDL conține măsuri pentru tineri;
- 11) SDL integrează probleme de mediu.

25. Comisia, în temeiul Fișei de examinare și aprobare a SDL pentru finanțare, aprobată prin ordinul organului central de specialitate, atribuie minimum 25 puncte și maximum 50 puncte.

26. Punctajul final al selectării GAL-urilor și aprobării SDL pentru finanțare, se consideră punctajul cumulativ obținut conform pct. 19 și 24 din prezentul Regulament, care va constitui minimum 50 puncte.

27. Comisia aprobă mijloacele financiare pentru fiecare an calendaristic, conform punctajului obținut, dar nu mai mult decât a solicitat GAL-ul în conformitate cu planul operațional, care prevede activități ce se vor desfășura într-o perioadă de 2 ani, în următoarele proporții:

- 1) pentru 50 – 66 puncte – până la 2,0 mln lei;
- 2) pentru 67 – 83 puncte – până la 2,5 mln lei;
- 3) pentru 84 – 100 puncte – până la 3,0 mln lei.

28. Mijloacele financiare aprobate conform pct. 27 se distribuie proporțional pentru fiecare an calendaristic, în conformitate cu următoarele măsuri:

- 1) Măsura nr. 1. Sprijin pentru funcționarea GAL-ului - 20%;
- 2) Măsura nr. 2. Susținerea implementării SDL - 80%.

29. Comisia consemnează rezultatele într-un proces-verbal, care conține raportul generalizator, elaborat și semnat în termen de 5 zile lucrătoare de la data organizării ședinței.

30. Punctajul obținut se înscrie într-un raport generalizator în ordine descrescătoare, modelul căruia se aprobă prin ordinul organului central de specialitate.

31. Procesele-verbale ale Comisiei servesc drept temei pentru emiterea deciziei privind selectarea GAL-urilor și aprobarea SDL pentru finanțare.

32. Organul central de specialitate emite decizia privind selectarea GAL-urilor și aprobarea SDL pentru finanțare și le transmite Agenției, însoțite de un exemplar al dosarului pe suport de hârtie sau în format electronic.

33. Lista GAL-urilor selectate și SDL aprobate pentru finanțare se publică pe pagina web a organului central de specialitate.

34. Decizia organului central de specialitate își produce efectul pentru o perioadă de doi ani calendaristici consecutivi.

35. Decizia organului central de specialitate se consideră act administrativ și poate fi contestată în condițiile stabilite de Codul administrativ al Republicii Moldova.

CAPITOLUL III

CONDIȚII DE ACORDARE A SPRIJINULUI FINANCIAR PENTRU MĂSURA nr. 1. SPRIJIN PENTRU FUNCȚIONAREA GRUPURILOR DE ACȚIUNE LOCALĂ

36. Costurile eligibile pentru Măsura nr. 1 sunt:

- a) salariile angajaților, contribuțiile de asigurări sociale și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală;
- b) servicii în domeniul: IT, auditor, consultanță juridică, instruire, servicii de curățenie, transport;
- c) închirierea oficiului GAL, inclusiv reparații curente sau capitale și întreținerea altor spații pentru desfășurarea evenimentelor/instruirilor;
- d) servicii comunale;
- e) cheltuieli de energie electrică și gaze naturale;

- f) echipament de birou strict legat de implementarea SDL: mobilă pentru oficiu, calculatoare și accesorii, imprimante, scanare, aparate de telefon;
- g) birotică, consumabile de birou;
- h) servicii de publicitate și/sau tipografice;
- i) servicii poștale, telefonie și internet;
- j) cheltuieli de deplasare;
- k) cheltuieli legate de participarea la expoziții/târguri/evenimente agricole și nonagricole.

37. Mijloacele financiare pentru Măsura nr. 1 se acordă în proporție de 100% din costurile aprobate, conform pct. 28, subpct. 1), în trei tranșe pentru doi ani consecutivi.

1) Prima tranșă, în mărime de 50% din valoarea mijloacelor financiare aprobate, se acordă în avans;

2) A doua tranșă, în mărime de 30% din valoarea mijloacelor financiare aprobate, se acordă în baza solicitării de mijloace financiare cu anexarea documentelor confirmative privind utilizarea mijloacelor financiare acordate în prima tranșă. Cererea pentru a doua tranșă se depune doar în cazul în care în contul bancar al GAL-ului rămân mai puțin de 5% din suma acordată în prima tranșă;

3) A treia tranșă, în mărime de 20% din valoarea mijloacelor financiare aprobate, se acordă în baza solicitării de mijloace financiare cu anexarea documentelor confirmative privind utilizarea mijloacelor financiare acordate în tranșa a doua.

38. În termen de până la 20 ianuarie și 20 iulie a perioadei următoare de raportare, GAL-ul prezintă Agenției, în format electronic sau pe suport de hârtie, raportul privind utilizarea mijloacelor financiare acordate și documente confirmative ce justifică cheltuielile, după caz:

- a) copia documentelor aferente procesului de achiziție;
- b) copia contractelor privind achiziționarea bunurilor, serviciilor sau lucrărilor;
- c) copia contractelor de locațiune/comodat;
- d) copia actelor de predare-primire a serviciului cu specificarea denumirii serviciului, cantității/numărului, prețului unitar, perioadei, devizul de cheltuieli;
- e) copia facturilor fiscale privind livrarea bunurilor, serviciilor sau lucrărilor;
- f) copia ordinelor de plată pentru bunurile, serviciile sau lucrările livrate;
- g) copia contractelor individuale de muncă cu angajații GAL, inclusiv a acordurilor adiționale la acestea, după caz;
- h) copia contractelor de prestări servicii;
- i) copia fișelor de post ale funcțiilor angajaților GAL;
- j) copia borderoului de calcul a salariilor și tabelele de pontaj;
- k) rapoartele narative și financiare;
- l) procese verbale ale ședințelor GAL, inclusiv agende și liste de participanți;
- m) extrase bancare;
- n) ordine și decizii interne;
- o) bilete de călătorie/chitanțe pentru cazare.

CAPITOLUL IV

**CONDIȚII DE ACORDARE A SPRIJINULUI FINANCIAR
PENTRU MĂSURA NR. 2. SUSȚINEREA IMPLEMENTĂRII
STRATEGIILOR DE DEZVOLTARE LOCALĂ**

Secțiunea 1

**Anunțarea apelului de depunere a cererilor de finanțare a proiectului în
cadrul GAL-ului**

39. În termen de până la 45 zile lucrătoare de la data notificării Deciziei organului central de specialitate, GAL-ul lansează apelul de depunere a cererilor de finanțare a proiectelor (*în continuare-cerere*) și desfășoară procedura de recepționare, evaluare și selectare a cererilor de finanțare de la persoanele fizice sau juridice din teritoriul GAL-ului, conform regulamentelor privind organizarea și desfășurarea concursurilor de selectare a proiectelor și Ghidului GAL pentru implementarea strategiilor de dezvoltare locală, aprobat prin ordinul organului central de specialitate.

40. Depunerea cererilor are loc în cadrul apelurilor anunțate de către GAL, conform măsurilor descrise în SDL.

41. Apelul de depunere a cererilor include: măsurile din SDL, potențialii solicitanți, procedura de aplicare și documentele necesare, procedura de evaluare a cererilor de finanțare, inclusiv criteriile de evaluare, perioada și condițiile de contractare și finanțare, data limită de depunere (inclusiv ora), adresa unde se vor depune, după caz, adresa electronică și datele de contact pentru obținerea de informații suplimentare.

42. Perioada apelului de depunere a cererilor nu poate fi mai mică de 20 de zile și mai mare de 30 de zile.

43. Apelul se efectuează cel puțin o dată pe an, în limita mijloacelor financiare aprobate anual per GAL. Lansarea apelului se coordonează cu Agenția.

44. Apelul de depunere a cererilor se comunică prin intermediul campaniilor de informare, se publică pe pagina web a GAL-ului și/sau pe pagina GAL-ului de pe rețelele de socializare, pe paginile web ale primăriilor și partenerilor locali, se plasează pe suport de hârtie pe panourile informative pe lângă organizațiile și instituțiile publice din teritoriul GAL-ului.

Secțiunea 2

Domeniile de acțiune și condițiile de finanțare

45. În conformitate cu măsurile prevăzute în SDL, se finanțează următoarele domenii de acțiuni:

- 1) diversificarea economiei rurale, înființarea și dezvoltarea întreprinderilor/afacerilor noi și locurilor de muncă;
- 2) achiziționarea echipamentelor și utilajelor;
- 3) renovarea/extinderea/modernizarea spațiilor și clădirilor de importanță economică, socială, istorică și culturală;
- 4) renovarea/extinderea/modernizarea și dezvoltarea infrastructurii economice în zonele rurale;

- 5) stabilirea/renovarea/extinderea/modernizarea serviciilor publice locale;
- 6) menținerea și dezvoltarea patrimoniului cultural local;
- 7) crearea și dezvoltarea artizanatului/meșteșugăritului popular;
- 8) dezvoltarea turismului rural;
- 9) protecția mediului înconjurător.

46. Proiectul investițional nu constituie obiect de finanțare nerambursabilă în cadrul altor programe finanțate din bugetul de stat sau din sursele partenerilor de dezvoltare

47. Subvențiile în avans se acordă de către Agenție beneficiarului, în baza unui contract de acordare a subvenției.

48. Sprijinul financiar se acordă sectoarelor public, antreprenorial și civic în următoarele proporții:

- a) pentru sectorul public – până la 80% din valoarea costurilor eligibile;
- b) pentru sectorul antreprenorial – până la 60% din valoarea costurilor eligibile;
- c) pentru sectorul civic – până la 85% din valoarea costurilor eligibile.

49. Perioada de implementare a unui proiect investițional nu va depăși 12 luni din momentul semnării contractului de acordare a subvenției.

50. Mijloacele financiare acordate conform pct. 48 nu pot depăși următoarele cuantumuri:

- 1) Până la 200 000 lei pentru un proiect investițional individual;
- 2) Până la 300 000 lei pentru un proiect investițional efectuat prin asociere a doi și mai mulți solicitanți.

51. Pentru proiectele investiționale efectuate prin asociere, se prezintă contractul de societate civilă. Contractul va conține în mod obligatoriu prevederi ce țin de beneficiarul direct al subvenției.

52. Subvenția se acordă în avans pentru sectorul public sau post-investițional pentru sectorul antreprenorial și civic.

Secțiunea 3

Depunerea cererii de finanțare a proiectului în cadrul GAL-ului

53. Cererea și documentele aferente domeniilor de acțiune, pentru care se planifică a fi efectuată investiția, se depune electronic sau pe suport de hârtie la adresa GAL-ului de către solicitant.

54. Cererea se înregistrează de către reprezentantul GAL-ului în Registrul cererilor, ținut de GAL.

55. Pentru fiecare cerere depusă, reprezentantul GAL-ului transmite un mesaj privind confirmarea recepționării și înregistrării cererii, prin care se comunică numărul de înregistrare.

56. Cererea este însoțită de următoarele documente obligatorii, în funcție de domeniile de acțiune:

- 1) copia extrasului din Registrul persoanelor juridice, iar în cazul gospodăriilor țărănești (de fermieri), copia certificatului de înregistrare, cu anexarea declarației de constituire;

2) declarația pe proprie răspundere privind veridicitatea informațiilor și a documentelor prezentate, inclusiv angajamentul de a nu înstrăina/transmite în folosință sub nici o formă investiția supusă subvenționării, de utilizare a acesteia conform destinației;

3) certificatul privind lipsa restanțelor la achitarea impozitelor și taxelor față de bugetul public național și local la momentul depunerii cererii;

4) copia deciziei consiliului local (pentru sectorul public) privind:

a) aprobarea proiectului investițional;

b) dovada capacității de cofinanțare în proporție de cel puțin 20% din valoarea proiectului investițional pentru sectorul public;

c) împuternicirea persoanei, pentru a depune cererea de proiect investițional, cu dreptul de a semna contractul de acordare a subvenției în avans și alte acte administrative;

5) cel puțin trei oferte pentru utilajul, echipamentul, serviciul, materialul de construcții ce urmează a fi achiziționate în cadrul proiectului investițional;

6) copia actelor ce atestă dreptul de proprietate/posesie a bunurilor imobile pentru care se efectuează investiția;

7) în cazul bunurilor proprietate privată, acestea nu trebuie să fie grevate, cu excepția cazului în care datoria reprezintă un împrumut destinat exclusiv finanțării investiției;

8) copia contractului de societate civilă, pentru proiectele investiționale efectuate prin asociere;

9) documente relevante domeniului de acțiune pentru care se planifică a fi efectuată investiția.

57. La încheierea apelului de depunere a cererilor, GAL-ul în termen de 3 zile lucrătoare publică lista cererilor depuse pe pagina electronică a GAL-ului, pe rețelele de socializare și se afișează la oficiul GAL-ului.

58. GAL-ul verifică conformitatea cererilor, potrivit Fișei de conformitate.

59. Rezultatele obținute în urma verificării conformității se consemnează într-un proces-verbal cu indicarea calificativului ”conform” sau ”neconform”.

60. Pentru cererile neconforme, GAL-ul întocmește o notificare, care se aduce la cunoștința solicitantului prin adresa poștală sau electronică, pentru a se conforma.

61. Modelul cererii, a declarației pe propria răspundere, a Registrului de înregistrare a cererilor, a Fișei de conformitate, a notificării, se aprobă prin ordinul organului central de specialitate.

62. În cazul în care neconformitățile cererii nu au fost înlăturate, solicitantul poate depune o nouă cerere în cadrul următorului apel.

Secțiunea 4

Examinarea și selectarea cererilor de către Comitetul de selectare a GAL-ului

63. Examinarea și selectarea cererilor conforme în cadrul GAL-ului se efectuează de către Comitetul de selectare a GAL-ului (*în continuare – Comitet*), organ colegial, constituit conform art. 27 din Legea nr. 50/2021.

64. Comitetul selectează cererile, în baza criteriilor stabilite în Fișa de evaluare, conform modelului aprobat prin ordinul organului central de specialitate.

65. Criteriile generale se aplică de către toate GAL-urile la evaluarea cererilor. GAL-urile pot stabili criterii speciale în procesul de evaluare a cererilor, reieșind din specificul GAL-ului, în conformitate cu regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursurilor de selectare a proiectelor.

66. Examinarea și selectarea cererilor se efectuează conform următoarelor criterii generale:

- 1) locuri de muncă noi create;
- 2) întreprinderi noi create - pentru proiecte de dezvoltare economică;
- 3) numărul beneficiarilor în urma implementării proiectului;
- 4) promovează soluții inovative;
- 5) creează oportunități pentru anumite grupuri sociale: tineri, femei, persoane social-vulnerabile, minorități etnice, persoane în etate;
- 6) promovează soluții pentru protecția mediului;
- 7) contribuie la atingerea indicatorilor setați pe măsura de referință din SDL și obiectivul specific pentru care contribuie măsura respectivă;

67. În cazul proiectelor cu același punctaj, prioritate au proiectele ce acumulează un punctaj mai mare la următoarele criterii:

- 1) locuri de muncă noi create;
- 2) întreprinderi noi create - pentru proiecte de dezvoltare economică;
- 3) număr mai mare a beneficiarilor în urma implementării proiectului.

68. Comitetul ia deciziile cu majoritate absolută de voturi.

69. Comitetul consemnează rezultatele evaluării proiectelor într-un proces-verbal, elaborat și semnat în termen de 3 zile lucrătoare de la data finalizării procesului de evaluare și selectare și le prezintă Adunării generale a GAL-ului pentru aprobare.

70. În procesul-verbal se consemnează date privind aprobarea proiectelor și se indică punctajul obținut în ordinea descrescătoare:

- 1) Denumirea solicitantului;
- 2) Localitatea;
- 3) Numărul de înregistrare a cererii;
- 4) Punctajul obținut;
- 5) Sectorul (*public/antreprenorial/civic*);
- 6) Destinația proiectului;
- 7) Costul total al proiectului investițional;
- 8) Valoarea mijloacelor financiare solicitate;
- 9) Valoarea mijloacelor financiare aprobate.

71. Procesul-verbal de selectare a proiectelor, aprobat de Adunarea generală a GAL-ului, însoțit de raportul privind organizarea și desfășurarea concursurilor de selectare a cererilor de finanțare în cadrul GAL-ului (*conform modelului aprobat prin ordinul organului central de specialitate*), în baza cererii de finanțare pentru proiectele locale (*conform modelului aprobat prin ordinul organului central de specialitate*), se depun la Agenție pentru examinare și aprobare finală.

72. Lista proiectelor selectate și lista proiectelor respinse se publică pe pagina web a GAL-ului și/sau pe pagina GAL-ului de pe rețelele de socializare, pe paginile web ale primăriilor și partenerilor locali.

73. Cererile recepționate în cadrul apelului și nefinanțate din lipsa mijloacelor financiare, pot participa la concursul organizat în următorul apel.

74. Investițiile efectuate de către solicitanții de subvenții până la aprobarea cererii de către Comitetul din cadrul GAL-ului, se consideră neeligibile.

75. Deciziile Comitetului pot fi contestate în condițiile stabilite de legislația în vigoare.

76. Cererile de contestare depuse împotriva deciziilor Comitetului suspendă procedura de aprobare finală a cererilor.

Secțiunea 5

Examinarea și aprobarea finală a cererilor de către Agenție

77. Examinarea și aprobarea finală a cererilor, prezentate conform pct. 71, se efectuează de către Agenție.

78. Agenția, în baza raportului privind organizarea și desfășurarea concursurilor de selectare a cererilor în cadrul GAL-ului, verifică respectarea de către GAL a procesului de organizare și desfășurare a concursurilor de selectare a cererilor și transparența în procesul de luare a deciziilor.

79. Aprobarea finală a cererii se efectuează de către Agenție, în baza Fișei de examinare și aprobare finală, conform modelului aprobat prin ordinul organului central de specialitate.

80. Pentru acordarea subvenției post-investiționale, solicitanții de subvenții prezintă în termen de până la 90 zile din momentul aprobării finale a proiectelor de către Agenție, documente confirmative ce dovedesc efectuarea investiției.

1) Solicitantul de subvenție din sectorul antreprenorial prezintă, după caz, direct sau prin intermediul GAL-ului, următoarele documente confirmative:

a) documente primare contabile (facturi/declarații vamale), iar după caz, copia de pe contractual de vânzare-cumpărare a utilajului, echipamentului și serviciilor;

b) ordin de plată, care confirmă achitarea integrală a bunului/serviciilor achiziționate;

c) actul de dare în exploatare și/sau punere în funcțiune a utilajului achiziționat;

d) solicitantul este deținător legal al bunurilor imobile (terenuri/spații) pentru care se realizează investiția. Pentru bunurile deținute în folosință/comodat, termenul va fi de cel puțin 3 ani, calculat începând cu anul efectuării investiției;

e) în cazul proprietăților private deținute, acestea trebuie să fie lipsite de orice obligații sau garanții financiare față de stat sau terți, cu excepția cazului în care datoria reprezintă un împrumut destinat exclusiv finanțării investiției;

f) dovada înregistrării specialităților tradiționale.

2) Solicitantul de subvenție din sectorul civic prezintă, după caz, direct sau prin intermediul GAL-ului, următoarele documente confirmative:

- a) copia deciziei Consiliului local, privind permiterea implementării proiectului investițional pe teritoriul localității;
- b) documente primare contabile (facturi/declarații vamale), iar după caz, copia de pe contractual de vânzare-cumpărare a utilajului, echipamentului și serviciilor;
- c) ordin de plată, care confirmă achitarea integrală a bunului/serviciilor achiziționate;
- d) actul de dare în exploatare și/sau punere în funcțiune a utilajului/echipamentului achiziționat.

81. Investițiile efectuate până la aprobarea cererii de finanțare de către Comitetul din cadrul GAL-ului, se consideră neeligibile.

82. În cazul în care, în procesul de verificare a documentelor prevăzute la pct. 80, se constată neconformități, Agenția notifică solicitantul de subvenții și stabilește un termen pentru înlăturarea neajunsurilor.

83. Agenția aprobă prin ordin subvenționarea proiectelor post-investiționale.

84. Pentru subvențiile în avans, Agenția acordă subvenții în temeiul contractului.

85. Agenția notifică solicitantul privind aprobarea sau respingerea cererii.

86. Beneficiarul de subvenție post-investițională sau subvenție în avans este obligat să nu înstrăineze sau să distrugă obiectul investiției pentru o perioadă de cel puțin 3 ani.

87. Decizia Agenției poate fi contestată în condițiile stabilite de Codul administrativ al Republicii Moldova.

Secțiunea 6

Condițiile de finanțare în avans

88. Pentru semnarea contractului de acordare a subvenției în avans, beneficiarii de subvenții prezintă documente confirmative privind capacitatea de cofinanțare, în termen de 10 zile din momentul recepționării notificării.

89. Drept documente confirmative care dovedesc capacitatea de cofinanțare este decizia consiliului local privind disponibilitatea mijloacelor financiare din bugetul local pentru implementarea proiectului investițional, împrumuturi sau cofinanțare privată.

90. Confirmarea capacității de cofinanțare servește drept temei pentru semnarea contractului de acordare a subvenției în avans.

91. Subvenția în avans pentru sectorul public se acordă în două tranșe și se efectuează în modul următor:

1) I tranșă, în mărime de 80% din valoarea subvenției aprobate de Agenție, este acordată beneficiarului în baza cererii de debursare, după semnarea contractului de acordare a subvenției în avans cu Agenția. Această plată se efectuează după prezentarea documentelor confirmative ce dovedesc deschiderea și transferarea mijloacelor financiare, contribuție proprie, în contul trezorerial, în proporție de cel puțin 20% din valoarea proiectului investițional.

2) a II-a tranșă, în mărime de 20% din valoarea subvenției aprobate de Agenție, este oferită beneficiarului în baza cererii de debursare. Temei pentru debursare constituie confirmarea cheltuielilor în valoare de 80% din valoarea proiectului investițional, însoțite de documente financiare: documente primare (copiile facturilor/declarațiilor vamale, invoice-urilor), ordine de

plată, devizul de cheltuieli al lucrărilor efectuate, precum și actul de verificare în teren al Agenției, în care se confirmă cheltuielile suportate de către beneficiar și stadiul operațional al proiectului. În cazul în care, în urma achizițiilor, suma investițiilor este mai mică decât cea estimată la momentul încheierii contractului de acordare a subvenției în avans, tranșa finală constituie diferența dintre suma totală a subvenției și tranșa achitată anterior.

92. Beneficiarul de subvenții este obligat după finalizarea proiectului, în termen de 20 zile, să prezinte Agenției documentația financiară: documente primare contabile (copiile facturilor/declarațiilor vamale, invoice-urilor), ordinele de plată, devizul de cheltuieli al lucrărilor efectuate, copia procesului-verbal de recepție la finalizarea lucrărilor, precum și a procesului-verbal de recepție finală, însoțite de acordul de mediu sau de avizul expertizei ecologice de stat, după caz, eliberat în modul stabilit, documentația de proiect și devizul de cheltuieli.

93. În cazul în care investiția a fost realizată parțial, Agenția examinează circumstanțele care au condus la această situație de fapt, stabilește în ce măsură a fost atins scopul urmărit de beneficiar și decide, în baza dreptului discreționar și a principiului proporționalității, asupra rezoluțiunii contractului de acordare a subvenției în avans.

94. Beneficiarii de subvenții își asumă angajamentul să nu înstrăineze sau distrugă obiectul investiției pentru o perioadă de cel puțin 3 ani.

CAPITOLUL V

PROCEDURA DE VERIFICARE ȘI MONITORIZARE

Secțiunea 1

Monitorizarea activității Grupurilor de Acțiune Locală

95. Monitorizarea implementării măsurilor de sprijin se efectuează de către Agenție.

96. Activitățile de monitorizare se efectuează conform manualelor de proceduri aprobate prin ordinul directorului Agenției.

97. GAL-urile prezintă semestrial, până la data de 10 a lunii următoare perioadei de raportare către Agenție, raport privind activitățile desfășurate conform planului operațional: activități ce țin de funcționarea GAL-ului și activități aferente implementării SDL.

98. În cazul depistării neconformităților în rapoartele prezentate de către GAL-uri, Agenția va notifica GAL-ul despre acestea și va solicita înlăturarea acestora într-un termen rezonabil. Neconformități se consideră:

1) nu a fost lansat apelul în conformitate cu termenul stabilit la pct. 39 din prezentul Regulament;

2) nu au fost aprobate regulamentele privind organizarea și desfășurarea concursurilor de selectare a proiectelor până la lansarea apelului;

3) procesul-verbal de selectare a proiectelor nu a fost aprobat de către Adunarea generală a GAL-ului.

99. Dacă GAL-ul nu înlătură neconformitățile în termenul stabilit, Agenția notifică organul central de specialitate privind examinarea posibilității de revocare a deciziei organului central de specialitate privind selectarea GAL-ului și aprobare SDL pentru finanțare.

100. Agenția prezintă semestrial și anual, până la data de 20 a lunii următoare perioadei de raportare către organul central de specialitate, raportul privind implementarea măsurilor de sprijin financiar în format tabelar și narativ.

Secțiunea 2

Procedura de verificare pe teren și monitorizare a proiectelor investiționale

101. Activitățile de monitorizare postachitare a subvențiilor sunt efectuate în corespundere cu procedurile și principiile aplicabile pentru toți beneficiarii de subvenții din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, conform manualelor de proceduri aprobate prin ordinul directorului Agenției. Termenul de monitorizare postachitare a proiectelor finanțate, conform prevederilor prezentului Regulament, constituie 3 ani de la finalizarea implementării proiectului și punerea în funcțiune a acestuia.

102. Verificarea pe teren pentru proiectele post-investiționale are loc până la aprobarea cererii de finanțare.

103. Pentru proiectele subvenționate în avans, Agenția efectuează verificări pe teren pe parcursul perioadei de implementare a acestora, care presupune verificarea documentelor și monitorizarea progresului înregistrat la realizarea proiectului de către beneficiar.

104. În procesul de verificare pe teren a obiectului investițional, la necesitate, Agenția poate atrage în activitatea grupului de lucru reprezentanții GAL-ului și alți experți.

105. Verificările indicate la punctele 102 și 103 sunt efectuate conform procedurilor aprobate prin ordinul directorului Agenției.

106. Beneficiarii de subvenții sunt obligați să prezinte Agenției informațiile și documentele referitoare la obiectul investiției, pentru care a fost acordată subvenția, solicitate în cadrul verificărilor.

107. Temei pentru inițierea procesului de rambursare a subvenției acordate și rezilierea contractului de acordare a subvenției constituie:

1) retragerea sau anularea deciziei GAL-ului privind selectarea proiectului pentru finanțare;

2) utilizarea subvenției în alte scopuri decât cele pentru care a fost acordată;

3) modificarea proiectului/planului de afaceri fără notificarea și acordul prealabil al Agenției.

108. După finalizarea obiectului investițional, beneficiarul de subvenții este obligat să aplice și să întrețină materialele de vizibilitate aplicate pe obiect, conform modelelor și schițelor aprobate de Agenție.

109. Costul materialelor de vizibilitate fac parte din cheltuielile eligibile ale proiectului investițional, dacă acestea au fost planificate în proiectul sau planul de afaceri.

CAPITOLUL VI

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

110. Prin derogare de la prevederile punctului 6 din prezentul Regulament, pentru anul 2022, apelul de depunere a cererilor pentru selectarea GAL-urilor și aprobare a strategiilor de dezvoltare locală pentru finanțare, se va desfășura în perioada lunilor martie – mai.

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului.

Autorul proiectului de hotărâre pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (în continuare - MAIA).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite.

Necesitatea elaborării proiectului vine în scopul implementării art. 17 Prioritatea III litera f), art. 23 alineatul 11 litera d) și alineatul (12) din Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, cu modificările ulterioare, precum și întru realizarea Planului Național de Acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană 2020-2023 și a Planului de Acțiuni al Guvernului Republicii Moldova pentru anii 2021-2022.

Scopul proiectului este susținerea dezvoltării economice a teritoriilor acoperite de Grupurile de Acțiune Locală (în continuare – GAL-uri), creșterea nivelului de trai și facilitarea diminuării excluziunii sociale, prin dezvoltarea și implementarea strategiilor de dezvoltare locală la nivel local, cu implicarea unui spectru larg de părți interesate, inclusiv autoritățile publice locale, reprezentanții sectorului antreprenorial și civic.

Proiectul de hotărâre pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER¹ stabilește mecanismul de alocare a mijloacelor financiare cu o valoare de până la 5 % din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, pentru funcționarea GAL-urilor și susținerea implementării Strategiilor de Dezvoltare Locală (2 măsuri de sprijin financiar). Acest proiect urmărește atingerea următoarelor obiective:

- crearea noilor oportunități durabile de câștig;
- crearea și menținerea locuri de muncă permanente și a celor temporare sau sezoniere;

¹ LEADER este un instrument de dezvoltare rurală teritorială al UE, care face parte din politica de dezvoltare rurală a UE (5-7 % din fondurile de dezvoltare rurală și a agriculturii sunt direcționate pentru Programul LEADER). LEADER este o abreviere din limba franceză, care presupune "Legături între Acțiuni pentru Dezvoltarea Economiei Rurale". Abordarea LEADER este implementată atât în țările membre, cât și în țările asociative, creând o bază semnificativă pentru reinventarea zonelor rurale și asigurând o creștere economică durabilă la nivel local.

- consolidarea capacităților și abilităților reprezentanților sectoarelor public, antreprenorial și civic din zonele acoperite de GAL-uri;
- dezvoltarea economică a teritoriului acoperit de GAL-uri;
- implementarea a minim 2000 proiecte investiționale.

Crearea și asigurarea funcționalității GAL-ilor și, în special, implementarea strategiilor de dezvoltare locală a acestor grupuri reprezintă o adevărată necesitate. Astfel, statul a aprobat în anul 2021, în premieră, o lege specială pentru Republica Moldova – Legea nr. 50/2021 cu privire la grupurile de acțiune locală, prin care a determinat *statutul juridic și toate aspectele de natură administrativă și juridică a acestor grupuri*.

GAL-urile reprezintă soluția cea mai optimă pentru dezvoltarea echilibrată a mediului rural. De altfel, până la adoptarea legii nominalizate, MAIA a ajuns la concluzia, că parteneriatele dintre sectoarele public, antreprenorial și civic necesită să fie susținute financiar din partea statului, oferindu-le o durabilitate în activitate, cultivându-le spiritul de colectivism și inițiativă permanentă pentru dezvoltarea localităților din teritoriul GAL-urilor. Actualmente, GAL-urile se află la etapa de înregistrare în calitate de persoane juridice.

Așa dar, prezentul proiect vine drept o soluție pentru funcționarea eficientă și de durată a GAL-urilor din Republica Moldova.

Proiectul propus va asigura o politică constantă de dezvoltare a mediului rural prin implementarea Programului LEADER în Republica Moldova din surse publice, va crea condiții de atractivitate a mediului rural pentru tineri, prin dezvoltarea infrastructurii și prestarea serviciilor publice de calitate, precum și va oferi oportunități pentru atragerea prin intermediul grupurilor de acțiune locală a fondurilor externe, în scopul dezvoltării durabile a teritoriului GAL.

În acest context, se propune spre examinare proiectul de Regulament privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER, care cuprinde amploarea și complexitatea abordării LEADER.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul nu conține norme privind armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

Prezentul proiect de hotărâre pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER are

drept obiect de reglementare stabilirea condițiilor și a procedurii de verificare și selectare a GAL-urilor, examinarea și aprobarea Strategiilor de Dezvoltare Locală pentru finanțare, acordarea subvențiilor, implementarea și monitorizarea a 2 măsuri de sprijin financiar:

- ✓ Măsura nr. 1. Sprijin pentru funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală;
- ✓ Măsura nr. 2. Susținerea implementării Strategiilor de Dezvoltare Locală.

Astfel, proiectul de Regulament stabilește următoarele prevederi:

- Procedura de selectare a GAL-urilor pentru finanțare;
- Procedura de aprobare a strategiilor de dezvoltare locală a GAL-urilor pentru finanțare;
- Condițiile de acordare a sprijinului financiar pentru funcționarea GAL-urilor;
- Condițiile de acordare a sprijinului financiar pentru implementarea strategiilor de dezvoltare locală ale GAL-urilor;
- Procedura de aprobare a cererilor de finanțare de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură;
- Procedura de verificare și monitorizare postachitare a proiectelor;
- Monitorizarea GAL-urilor de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

Implementarea prezentului actul normativ va crea beneficii sociale, acoperind un număr semnificativ de beneficiari, beneficii economice, relevând un număr considerabil de locuri de muncă și afaceri viabile ce urmează să funcționeze în zonele rurale, precum și beneficii fiscale, stimulând activitatea economică a localităților rurale și favorizând ulterior contribuțiile beneficiarilor în bugetul de stat.

5. Fundamentarea economico-financiară.

Implementarea proiectului se va efectua din contul alocațiilor prevăzute pentru Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, în cuantum de până la 5 %, în limita mijloacelor financiare aprobate anual prin Legea bugetului de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare.

Adoptarea și punerea în aplicare a prevederilor proiectului impune necesitatea aprobării unor regulamente interne ale Ministerului și a Ghidului GAL pentru implementarea strategiilor de dezvoltare locală.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare www.maia.gov.md la rubrica "Transparența decizională", <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-consultarile-publice-asupra->

proiectului-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea-regulamentului-privind-acordarea-subventiilor-pentru-dezvoltarea-locala-prin-implementarea-programului-leader/8914 și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md.

8. Constatările expertizei anticorupție.

Proiectul va fi supus expertizei anticorupție de către Centrului National Anticorupție.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu necesită expertiză de compatibilitate.

10. Constatările expertizei juridice

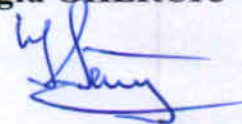
Proiectul va fi supus expertizei juridice de către Ministerului Justiției.

11. Constatările și altor expertize.

Analiza impactului de reglementare la proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER, în temeiul art. 34 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a fost remisă spre examinare și expertiză Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător. Astfel, la ședințele din 11 ianuarie și 1 februarie 2022 Grupul de lucru a susținut Analiza de impact și proiectul de hotărâre, care au fost îmbunătățite și luate în considerare recomandările expuse.

Secretar de Stat

Sergiu GHERCIU

Analiza Impactului de Reglementare a proiectului Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ)	Proiectul HG pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER
Data:	22.12.2021
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
Subdiviziunea:	Secția politici și programe de dezvoltare rurală
Persoana responsabilă și informația de contact:	Cîrlig Eugenia, consultant principal Tel. 022-204-595, e-mail: eugenia.cirlig@maia.gov.md
Componentele analizei impactului de reglementare	

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate.

Condiții precare de trai și de muncă a populației din mediul rural, lipsa oportunităților de angajare și implicarea redusă a comunității locale în dezvoltarea infrastructurii economice și sociale din mediul rural.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate.

Republica Moldova este o țară, în care aproximativ 60 % din populație trăiește în mediul rural. În prezent, se atestă un progres lent de dezvoltare rurală, acesta fiind influențat de un spectru larg de fenomene și procese interconectate, cum ar fi: **scăderea ratei fertilității, migrația în masă, îmbătrânirea populației, insuficiența serviciilor de bază, subdezvoltarea infrastructurii sociale, lipsa locurilor de muncă.** Majoritatea proceselor își au cauze mult mai adânci de ordin sistemic și societal, iar evoluția acestor fenomene denotă tendințe alarmante.

Astfel, sporul natural al populației, la nivel de republică, indică cea mai mică valoare în ultimii 7 ani (2014-2020) și o dovadă a ineficienței măsurilor de ameliorare a crizei socio-economice de lungă durată.

Populația țării de 3542,7 mii locuitori este distribuită în 1681 de localități (fără unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului). Peste jumătate din populația țării o constituie locuitorii mediului rural – 56.9 % sau 2015.2 mii persoane distribuite în 916 sate (comune) sau 2.2 mii persoane per sat/comună. Repartizarea populației pe localități este una neuniformă: spre exemplu, sate cu o populație mai mică de 10 mii locuitori și mai mare de 10 mii locuitori (s. Costești, r-nul Ialoveni sau s. Congaz, r-nul Comrat).

De altfel, constatăm o fragmentare excesivă a populației, ceea ce constituie o situație caracteristică Republicii Moldova. Numărul mic al populației limitează sursele financiare, capacitatea administrativă și instituțională a administrației publice locale pentru îndeplinirea domeniilor proprii de activitate (art. 4 al Legii nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă). Aceasta presupune o capacitate managerială redusă (dificultăți în angajarea personalului, având cunoștințele și abilitățile necesare), precum și costuri administrative foarte mari per cap de locuitor. În același timp, experiența

internațională demonstrează, că unitățile cu o populație mai mică de 3000-5000 locuitori nu pot îndeplini responsabilități publice semnificative, ceea ce impune abordări regionale de grupare (clusterizare) a localităților, în scopul dezvoltării mai eficiente a infrastructurii și asigurării unor costuri optime de gestiune și întreținere.

Un impact la fel de negativ este reflectat și de rata înaltă a emigrării atât internă, cât și externă. Principala cauză documentată a emigrării este numărul redus sau lipsa totală a oportunităților de angajare în câmpul muncii. În prezent, emigrarea spre spațiul urban, dar și preponderent în afara țării, pare a fi cea mai atractivă opțiune pentru tânăra generație. În rezultat, se atestă nu doar reducerea dimensiunii gospodăriilor casnice mici, îmbătrânirea populației, dar și dependența de remitențe.

În prezent, Moldova se află în topul țărilor afectate de procesele migraționale. Migrația are loc în două direcții: internă (de la sat la oraș sau de la oraș la sat) și externă (pentru muncă, scop educațional, afaceri sau turism). Fluxurile migratorii din mediul rural spre mediul urban dețin cea mai mare pondere în structura migrației interne și constituie 35 % din populația migratoare față de 14 % din urban în rural.

Pe de altă parte, Moldova rămâne să fie statul cu una din cele mai mici rate de ocupare la nivel european. În 2019-2020, rata de ocupare în Moldova a fost de aproximativ 39 %, media UE fiind de 68 %. Astfel, agricultura rămâne principala activitate economică în mediul rural și singura activitate desfășurată de persoanele cu vârsta de peste 65 ani. Structura ocupării este relativ statică, cea mai mare pondere în sectorul agricol o au persoanele cu vârsta cuprinsă între 45-54 ani (24 %), fiind urmată de activitățile ce țin de administrația publică locală, învățământ, sănătate și asistență socială, succedată de comerț și industrie, în care este încadrată o bună parte din populația mai tânără. Această structură reflectă o slabă diversificare a economiei din zona rurală, precum și o pondere scăzută a segmentelor puternic tehnologizate.

În același timp se constată, că venitul mediu pentru o persoană în mediul rural cu greu acoperă venitul minim de existență. Analiza surselor veniturilor în mediul rural relevă, că doar 5 % din acestea vin dintr-o activitate individuală nonagricolă (comparativ cu 15 % din activitatea individuală agricolă), în timp ce un sfert din veniturile populației din mediul rural reprezintă prestații sociale. O pondere la fel de mare în totalul veniturilor o au și remitențele (22.3 %), care pe de o parte reprezintă un instrument de amortizare a sărăciei, iar pe de altă parte evidențiază amplitudinea fenomenului emigrării. Din totalul populației apte de muncă, care se află peste hotarele țării, cea mai mare pondere o au persoanele din mediul rural (70 %), dintre care 37 % au vârsta cuprinsă între 25-34 ani, iar 18 % au vârsta cuprinsă între 16-24 ani. Aceste statistici vin să confirme faptul, că mediul rural rămâne în continuare neatractiv pentru tineri, prin prisma lipsei oportunităților de angajare, condițiilor precare de trai și a salariilor mici.

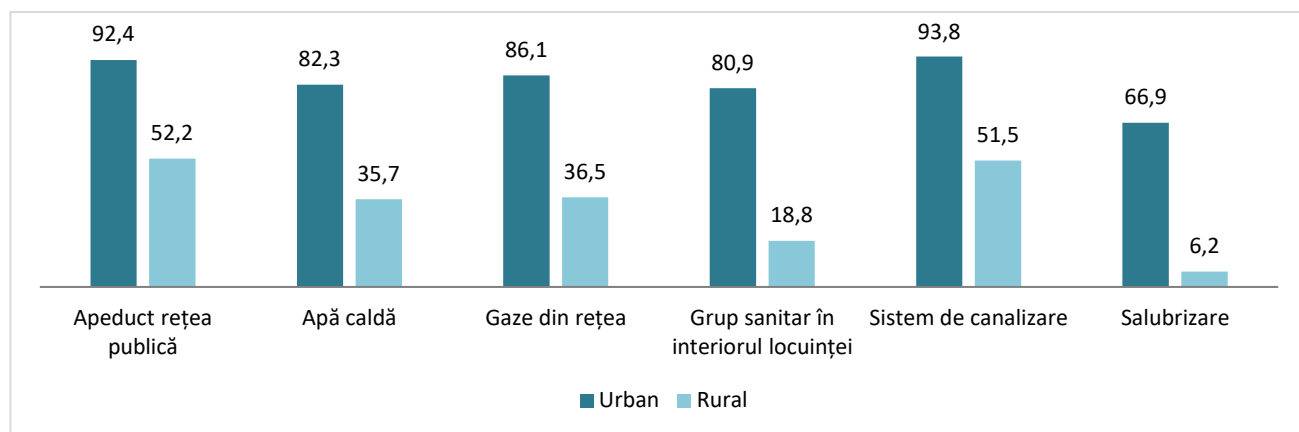
O altă cauză analizată este și infrastructura socială degradată și subdezvoltată, care inevitabil determină o calitate a vieții net inferioară celei din mediul urban. Discrepanțe mari se observă și la gradul de dotare al locuințelor pe comodități. Astfel, se constată că în mediul rural accesul la rețeaua publică de apeduct o au doar cca 50.5 % din populație și doar 36.9% au acces la rețeaua de gaze naturale, iar doar 34% din locuințe au apă caldă și 16.6% au grup sanitar în interior.

Astfel, zonele rurale din Republica Moldova se confruntă cu provocări deosebite în ceea ce privește dezvoltarea, locurile de muncă și durabilitatea. Ca și în restul Europei, zonele rurale sunt extrem de diverse, variind de la zonele rurale care suferă de depopulare și declin, pînă la zonele periurbane aflate sub presiune din ce în ce mai mare din centrele urbane.

Totodată, accesul inegal al populației la infrastructură este considerat un factor care afectează ocuparea, în special nonagricolă, în mediul rural. Iar infrastructura de proastă calitate la nivel local impune

anumite constrângeri de dezvoltare a sectorului de afaceri. Toate acestea reduc șansele pentru crearea noilor locuri de muncă la nivel local și conduc la creșterea fluxurilor de mobilitate internă a forței de muncă din comunitățile fără o infrastructură dezvoltată spre cele cu o infrastructură dezvoltată, care au servicii de primă necesitate, cum ar fi cele sociale.

Figura: Accesul la serviciile publice și infrastructura publică de bază, 01.01.2019, %

Sursa: BNS

Dezvoltarea infrastructurii serviciilor este strategic importantă atât pentru creșterea economică, cât și pentru asigurarea unui control al stării de sănătate a populației, în special în mediul rural. Iar starea de sănătate ține direct de accesul populației la apă potabilă și sanitație. Lipsa rețelelor de canalizare și prezența fântânilor afectate mărește pericolul latent al bolilor cauzate de consumul apei în rândul populației. Dacă calitatea educației determină în mare măsură calitatea vieții și creează oportunități pentru creștere profesională, toți elevii trebuie să beneficieze de acces la școli cu un sistem centralizat de alimentare cu apă și bloc sanitar în încăperea. Așa încât calitatea apei potabile și condițiile igienice din instituțiile de învățământ să nu mai fie un impediment în evoluția sănătoasă a copiilor, viitoarea resursă umană a țării.

Accesul limitat, ineficiența și calitatea proastă a serviciilor publice, precum educația, sănătatea, transportul și apa au contribuit la excluziunea socială, sărăcia persistentă și vulnerabilitatea la șocuri a populației din mediul rural. În combinație cu factorii economici, accesul limitat la serviciile publice și infrastructura publică subdezvoltată reprezintă principala cauză a stagnării dezvoltării mediului rural.

Prin urmare, intervențiile orientate în prezent în acest sens nu adresează decât parțial sau secvențial proiecte ce vizează îmbunătățirea nivelului de muncă și trai în mediul rural, respectiv, progresul în această direcție este lent și izolat. Menținerea aceluiasi ritm și lipsa intervenției din partea statului marchează atât evoluția celorlalte sectoare ale economiei, precum și bunăstarea per ansamblu a populației, care în contextul condițiilor precare din mediul rural și a unor servicii publice slab dezvoltate se orientează spre emigrare.

Astfel, implementarea **Programului LEADER în Republica Moldova** vine drept răspuns la prioritățile și obiectivele stabilite în cadrul documentelor de politici publice a sectorului agricol și de dezvoltare rurală, menționate atât în Strategia Națională de Dezvoltare Agricolă și Rurală pentru anii 2014-2020, cât și în proiectul Strategiei Naționale de Dezvoltare Agricolă și Rurală 2022-2027.

LEADER reprezintă un instrument de dezvoltare rurală teritorială al Uniunii Europene, care face parte din politica de dezvoltare rurală a acesteia. Astfel, 5-7% din fondurile de dezvoltare rurală și a

agriculturii sunt direcționate pentru Programul LEADER. Abordarea LEADER este implementată atât în țările membre, cât și în țările din cadrul Parteneriatului Estic, creând o bază pentru reinventarea zonelor rurale și asigurând creșterea economică durabilă la nivel local, inclusiv, prin diversificarea activităților nonagricole. Principalul element al funcționării abordării LEADER este parteneriatul intersectorial teritorial, în componența căruia intră reprezentanții a 3 sectoare din localitățile învecinate: public, antreprenorial și civic. Parteneriatul activează pe un teritoriu definitivat, gestionând și administrând procesele de dezvoltare locală, în baza Strategiei de Dezvoltare Locală (inclusiv finanțarea intervențiilor de dezvoltare). Parteneriatul asigură relația cu autoritățile publice centrale și/sau organizațiile internaționale. Acest Parteneriat teritorial este denumit Grup de Acțiune Locală (*în continuare - GAL*).

La constituirea GAL-urilor se ține cont de următoarele principii esențiale ale Programului LEADER:

- *abordare teritorială* – reprezentarea de către un GAL a unui teritoriu rural omogen, coeziv din punct de vedere social, economic, natural, constituit din cel puțin trei unități administrativ-teritoriale de nivelul întâi învecinate. Programul LEADER se aplică în teritorii cu o populație cuprinsă între 10000 și 60000 de locuitori reprezentate de un GAL;
- *parteneriate locale* – crearea de parteneriate ce implică reprezentanți ai sectoarelor public, antreprenorial și civic, în care niciunul dintre aceste sectoare nu are mai mult de 49% dintre drepturile de vot la nivel decizional;
- *abordare „de jos în sus”* – participarea activă a populației locale la planificarea activităților, la luarea deciziilor și la implementarea strategiilor de dezvoltare locală;
- *acțiuni integrate și multisectoriale* – elaborarea strategiilor de dezvoltare locală ce cuprind acțiuni integrate și multisectoriale bazate pe interacțiunea partenerilor locali, în scopul dezvoltării echilibrate a teritoriului;
- *colaborare în rețea* – colaborarea în cadrul rețelelor regionale, naționale și internaționale prin stabilirea legăturilor și realizarea proiectelor de dezvoltare a teritoriului GAL-ului;
- *inovație* – stimularea unor abordări noi în dezvoltarea zonelor rurale, inclusiv transferul și modernizarea cunoștințelor tradiționale sau găsirea unor soluții noi la problemele rurale persistente care nu au putut fi rezolvate în mod satisfăcător și durabil prin aplicarea altor metode;
- *cooperare* – desfășurarea unor proiecte comune cu grupuri similare în procesul de cooperare interteritorială și transnațională.

Obiectivul major al Programului LEADER și activității GAL-urilor constă în **dezvoltarea economică a teritoriilor acoperite de GAL-uri, creșterea nivelului de trai și facilitarea diminuării excluziunii sociale, prin dezvoltarea și implementarea strategiilor la nivel local, cu implicarea unui spectru larg de părți interesate, inclusiv autoritățile publice locale, reprezentanții sectorului antreprenorial și civic.**

În acest sens, GAL-urile, în baza strategiilor sale de dezvoltare locală, facilitează procesele de dezvoltare locală, prin dezvoltarea și finanțarea proiectelor de mică valoare, dar cu impact semnificativ la nivel local.

Crearea și asigurarea funcționalității GAL-ilor și, în special, implementarea strategiilor de dezvoltare

locală a acestor grupuri reprezintă o adevărată necesitate. Astfel, statul a aprobat o lege specială pentru Republica Moldova - **Legea nr. 50/2021 cu privire la grupurile de acțiune locală**, prin care a determinat *statutul juridic și toate aspectele de natură administrativă și juridică a acestor grupuri*.

În condițiile reale ale Moldovei, **GAL-urile reprezintă soluția cea mai optimă pentru dezvoltarea echilibrată a mediului rural**. De altfel, până la adoptarea legii nominalizate, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a ajuns la concluzia, că parteneriatele dintre sectoarele public, antreprenorial și civic necesită să fie susținute financiar din partea statului, oferindu-le o durabilitate în activitate, cultivându-le spiritul de colectivism și inițiativă permanentă pentru dezvoltarea localităților din teritoriul GAL-urilor.

Mai mult ca atât, ideea subvenționării GAL-urilor, propusă de Minister, a fost susținută de către Rețeaua Națională LEADER, Rețeaua de Dezvoltare a Comunităților Rurale și Congresul Autorităților Locale din Moldova.

c) Expuneți clar cauzele care au condus la apariția problemei.

Abordarea LEADER se implementează în Republica Moldova de la sfârșitul anului 2015 cu sprijinul oferit de către partenerii de dezvoltare (Uniunea Europeană, Polonia, Elveția, SUA, Marea Britanie, România, Estonia, Republica Cehă, și alții) în colaborare cu Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (*în continuare - MAIA*).

În prezent, în Republica Moldova există 32 de GAL-uri, în care sunt implicate aproximativ 350 de unități administrativ-teritoriale (35% din zonele rurale) și aproximativ 1100 de instituții/organizații locale, inclusiv și APL-urile. GAL-urile se află la diferite etape de dezvoltare: unele GAL-uri sunt în proces de creare, altele deja au implementat/implementează proiecte de dezvoltare locală.

Astfel, în anul **2018**, GAL-urile au reușit să implementeze aproximativ **160 de microproiecte** cu bugetul total de cofinanțare de aproximativ 7.000.000 MDL din sursele EuropeAid, PolishAid, Ambasada Marelui Britanii.

În anul **2019**, au fost implementate aproximativ **200 de microproiecte** cu bugetul total de cofinanțare din surse externe de aproximativ 10.000.000 MDL (PolishAid, USAID).

În anul **2020**, GAL-urile au implementat circa **350 de microproiecte** cu un buget total de cofinanțare din surse externe de aproximativ 20.000.000 MDL (EuropeAid, PolishAid).

Proiectele susținute de GAL-uri sunt proiecte implementate de reprezentanții a trei sectoare: public, antreprenorial și civic. Și aici menționăm, că un accent deosebit este pus pe dezvoltarea economică a teritoriului GAL (cel puțin 50% din finanțările oferite sunt pentru dezvoltarea economică). În context remarcăm, că proiectele implementate de GAL-uri au fost supuse unui control de mediu și tehnic, în scopul asigurării calității acestora.

Experiența de implementare demonstrează, că finanțarea din partea GAL-urilor a stimulat un imbold important pentru dezvoltarea economică a localităților acoperite de GAL. Bugetul contribuției proprii din partea beneficiarilor este de 2 ori mai mare decât finanțarea obținută din partea GAL-ului. Altfel spus, fiecare leu investit prin mecanismul LEADER este multiplicat prin contribuția locală, asigurând o dezvoltare economică durabilă, precum și o contribuție la îmbunătățirea condițiilor de trai a populației în zonele rurale.

Însă, problema majoră în activitatea GAL-urilor rămâne a fi finanțarea acestora, care **până în prezent s-a efectuat din sursele financiare ale partenerilor de dezvoltare** (EuropeAid, PolishAid, Ambasada Marelui Britanii, USAID). Acesta a fost un punct de pornire a GAL-urilor și un suport temporar din

partea partenerilor de dezvoltare și nu poate constitui temei pentru funcționalitatea permanentă a GAL-urilor. În continuare, statul urmează să identifice o soluție permanentă pentru grupurile de acțiune locală. Unica soluție pentru asigurarea durabilității de funcționare, credibilității în fața organelor de stat și ale partenerilor de dezvoltare este reglementarea finanțării de către stat din bani publici a activității GAL-urilor. O practică asemănătoare există în toate țările UE, unde implementarea abordării LEADER are loc la nivel de stat.

Finanțările obținute din partea statului vor spori atât credibilitatea și funcționalitatea GAL-urilor, vor consolida forma de cooperare între sectoarele public, antreprenorial și civic, cât și vor eficientiza mecanismul LEADER în procesul de redresare a dezvoltării rurale și abilitare economică a populației din aceste zone.

Majoritatea din cele 32 de GAL-uri din Republica Moldova a reușit să-și construiască o identitate la nivel local (de microregiune), să elaboreze strategii de dezvoltare locală, să-și desfășoare activitatea în scopul identificării surselor de finanțare pentru implementarea acestor strategii.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție.

Grupurile de Acțiune Locală au demonstrat pe parcursul anilor capacitate deplină de administrare și valorificare a surselor financiare, acordate de către partenerii de dezvoltare, destinate pentru dezvoltarea teritoriului GAL. Pe parcursul ultimilor trei ani (2018-2020) și 9 luni ale anului 2021, GAL-urile au implementat/implementează proiecte pentru dezvoltarea economică și socială a localităților, fapt prin care abordarea LEADER și GAL-urile au câpătat încrederea instituțiilor statului.

Astfel, pentru asigurarea susținerii GAL-urilor și funcționalității Programului LEADER din surse publice, au fost promovate și adoptate următoarele amendamente la legislația în vigoare:

- ✓ operarea modificărilor la Legea Nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, prin introducerea unei măsuri noi de sprijin pentru subvenționarea implementării strategiilor GAL-ilor, începând cu anul 2022, **până la 5% din FNDAMR;**
- ✓ perfectarea modificărilor la Legea nr. 436/2006 cu privire la administrația publică locală, prin introducerea posibilității de asociere a sectorului public cu sectorul antreprenorial și civic, în cazul în care aceasta asociere reprezintă un GAL.

Totodată, în Republica Moldova, în premieră în anul 2021 a fost adoptată o lege specială pentru GAL-uri - **Legea nr. 50/2021 cu privire la grupurile de acțiune locală**, care a stabilit statutul juridic al acestora, ce le oferă posibilitate să se înregistreze în calitate de persoane juridice. Prin implementarea acestei legi sporește credibilitatea statului în activitatea GAL-urilor, inclusiv consolidarea încrederii în capacitățile GAL-urilor de inițiere și administrare a proceselor de dezvoltare locală.

Mai mult ca atât, pentru anii 2021-2023 s-a negociat un suport din sursele externe în valoarea de aproximativ 5–7 mln EURO pentru consolidarea abordării LEADER și a GAL-urilor din RM. O parte din acest suport reprezintă un suport flexibil și se valorifică pentru sprijinul instituțiilor statului (Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură), în scopul implementării eficiente a Programului LEADER în Republica Moldova și întru crearea sinergiei cu sursele acestuia, pentru punerea în aplicare a Legii privind GAL-urile și acoperirea necesităților ce nu pot fi acoperite din surse publice.

Partenerii de dezvoltare ce oferă suport pentru implementarea Programului LEADER sunt Uniunea Europeană, Polonia, USAID. În luna august 2020, PolishAid și USAID au semnat contractul de finanțare a Proiectului LEADER în RM cu o valoare totală de 3 mln USD pentru implementare în anii

2020-2023. LEADER și susținerea GAL-urilor fac parte și din Programul Uniunii Europene, ”EU4Moldova: local communities”, fiind unul din compartimentele Programului, care se află acum la etapa de implementare din 2021-2022 cu un buget pentru componenta LEADER de aproximativ 1,5 mln EURO). Pe lângă aceasta, este în derulare proiectul finanțat de Uniunea Europeană și Polish Aid pentru dezvoltare rurală prin abordarea LEADER (2020-2021) cu un buget de aproximativ 1,5 mln EURO.

De asemenea, din 1 septembrie 2020 a demarat implementarea Proiectului Twinning finanțat de către UE, în cadrul căruia se oferă suport pentru MAIA și AIPA, inclusiv și în ceea ce privește implementarea Programului LEADER.

În anii 2021 – 2022 s-a planificat extinderea numărului GAL-urilor și teritoriilor acoperite de inițiativa LEADER. Se estimează că, până la sfârșitul anului 2021, GAL-urile vor acoperi aproximativ 75% din teritoriul țării, creând astfel un sistem de absorbție și implementare a acțiunilor pentru dezvoltarea zonelor rurale.

În acest context constatăm, că GAL-urile nu doar există, funcționează și acoperă peste 35 % din teritoriul țării, dar posedă și un istoric de funcționare. Aici remarcăm, că este în permanentă creștere numărul inițiativelor GAL. Având în vedere sprijinul planificat pentru LEADER și GAL-uri atât din sursele publice, cât și din partea partenerilor de dezvoltare, **este necesară intervenția statului prin stabilirea unor reglementări în ceea ce privește finanțarea activității GAL-urilor și funcționarea acestora în baza surselor publice.** Aceste reglementări vor permite eficientizarea procesului de implementare a surselor disponibile pentru dezvoltare rurală în RM prin intermediul abordării LEADER, sporirea credibilității GAL-urilor și capacității de absorbție a surselor pentru dezvoltare rurală la nivel local.

Astfel, **proiectul Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER** vine drept o soluție pentru grupurile de acțiune locală în Republica Moldova, care ar beneficia de mijloace financiare din FNDAMR.

Regulamentul va asigura implementarea abordării LEADER din surse bugetare, contribuind la realizarea proiectelor cu menire social-economică la nivel de teritoriu GAL.

De asemenea, acest act normativ va asigura realizarea obiectivelor generale și specifice din cadrul strategiilor de dezvoltare locală ale grupurilor de acțiune locală.

Și, în final, prin acest act normativ se va scoate în evidență mecanismul de participare a tuturor părților interesate în procesul de dezvoltare a teritoriului acoperit de GAL: APL-uri, agenți economici, ONG-uri, persoane fizice.

Fără aprobarea și implementarea acestui Regulament nu va fi posibilă funcționarea Programului de Stat LEADER, având la bază mijloace financiare din surse publice. Fără intervenția statului de susținere a grupurilor de acțiune locală, nu va fi posibilă o activitate eficientă și durabilă a acestora. GAL-urile nu se vor dezvolta din punct de vedere instituțional, ceea ce va afecta procesele de dezvoltare locală inițiate de acestea. Pe lângă aceasta, statul nu va avea pârghii și instrumente de monitorizare a activității GAL-urilor.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului.

Actualmente, politica statului de susținere a Programului LEADER este reglementată de:

- ✓ Legea nr. 50/2021 cu privire la grupurile de acțiune locală;
- ✓ Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, care, de facto, reprezintă legea de bază pentru subvenționarea grupurilor de acțiune locală;
- ✓ Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală;
- ✓ Legea bugetului de stat aprobată anual;
- ✓ Hotărârea Guvernului nr. 409/2014 cu privire la aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020.

De asemenea, Programul LEADER se regăsește și în obiectivele generale incluse în proiectul Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2022-2027, care sunt aliniate la obiectivele Politicii Agricole Comune a Uniunii Europene, în vederea îmbunătățirii dezvoltării sustenabile a agriculturii, sectorului alimentar și a zonelor rurale.

Așa dar, necesitatea elaborării și promovării proiectului de Regulament privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER a fost determinată la etapa operării modificărilor produse prin Legea nr. 17 din 20 februarie 2020 în Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural și completării alineatului (2) art. 14 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală cu litera i²), care prevede una din competențele de bază ale consiliilor locale, și anume: *”decide, în condițiile legii, cu scopul dezvoltării locale, înființarea asociațiilor nonprofit, apolitice, în bază de parteneriat teritorial stabilit la nivel local între sectoarele public, antreprenorial și civic, cu statut de persoane juridice, denumite grupuri de acțiune locală, precum și stabilește suport financiar în cazul cheltuielilor bugetare;”*.

Aceste modificări se referă la crearea Programului de Stat LEADER, finanțat din surse publice, cu o valoare de **până la 5 % din FNDAMR**. Mecanismul de funcționare a abordării LEADER este bazat pe GAL-uri, care reprezintă parteneriate intersectoriale formate din reprezentanți ai sectorului public, antreprenorial și civic. Actualmente, GAL-le se află la etapa de pregătire pentru înregistrare în calitate de persoane juridice, având la bază cadrul legal al Republicii Moldova, care a fost adoptat de către Parlament la 9 aprilie 2021, prin Legea nr. 50/2021 cu privire la grupurile de acțiune locală.

Prin urmare, proiectul de Regulament propus vine drept o soluție pentru finanțarea activității GAL-ilor în Republica Moldova și implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locală (*în continuare – SDL*), începând cu anul 2022.

Proiectul de Regulament cuprinde amploarea și complexitatea măsurilor de sprijin financiar din partea statului referitoare la Programul LEADER, și anume, sprijinul pentru funcționarea grupurilor de acțiune locală și susținerea implementării strategiilor de dezvoltare locală ale GAL-urilor.

2. Stabilirea obiectivelor

Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist).

Proiectul de Regulament privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER stabilește mecanismul de alocare a mijloacelor financiare din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural pentru funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală și susținerea implementării Strategiilor de Dezvoltare Locală (2 măsuri de sprijin financiar). Acest proiect urmărește atingerea următoarelor obiective:

- ✓ Crearea noilor oportunități durabile de câștig;
- ✓ Crearea și menținerea a **109 locuri de muncă permanente** și încă a cca 200 locuri de muncă temporare sau sezoniere;
- ✓ Consolidarea capacităților și abilităților reprezentanților sectoarelor public, antreprenorial și civic din zonele acoperite de GAL-uri;
- ✓ Dezvoltarea economică a teritoriului acoperit de **60 grupuri de acțiune locală**;
- ✓ Implementarea a minim **2000 proiecte investiționale**.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție.

Opțiunile propuse sunt următoarele:

Opțiunea I – ”a nu face nimic”;

Situația ”a nu face nimic” este descrisă la compartimentul ”Definirea problemei”.

Opțiunea II - aprobarea proiectului Hotărârii de Guvern.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țintesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate.

Proiectul de Regulament privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER cuprinde amploarea și complexitatea măsurilor de sprijin financiar din partea statului, și anume, sprijinul pentru funcționarea grupurilor de acțiune locală și susținerea implementării strategiilor de dezvoltare locală ale GAL-urilor.

Proiectul are drept obiect de reglementare condițiile și procedura de verificare și selectare a GAL-urilor, evaluare și aprobare a SDL-urilor pentru acordarea subvențiilor, implementare și monitorizare a măsurilor de sprijin financiar de către stat.

În procesul de elaborare a proiectului de Regulament, Ministerul s-a condus de practica existentă de creare și funcționare a GAL-urilor, colaborând cu organizații care au facilitat crearea, dezvoltarea și finanțarea GAL-urilor în Republica Moldova, așa cum sunt Rețeaua Națională LEADER din Moldova și Solidarity Fund PL în Moldova. De asemenea, la elaborarea actului normativ a fost implicată și Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură, care va implementa hotărârea de guvern respectivă.

Totodată, în procesul de elaborare, Ministerul a fost asistat de experții Proiectului Twinning „Sprijin suplimentar pentru agricultură, dezvoltare rurală și siguranța alimentară în Republica Moldova”, care au oferit consultații, propuneri, sugestii de îmbunătățire a proiectului, în baza experienței Poloniei,

Austriei și Lituaniei privind implementarea abordării LEADER.

Prin proiectul de act normativ propus, statul va susține Programul LEADER din surse publice, care pînă în prezent (2016-2021) este finanțat doar din surse externe, în cadrul unor proiecte specifice. Mai mult ca atât, GAL-urile existente au reușit să-și construiască o identitate la nivel local și au demonstrat capacitate deplină de acțiune, în vederea implementării strategiilor sale de dezvoltare locală.

Prin Regulamentul nominalizat (se anexează) se stabilesc condițiile și procedura de verificare și selectare a grupurilor de acțiune locală pentru finanțare, evaluare și acordare a subvențiilor de stat, implementare și monitorizare a 2 măsuri de sprijin financiar:

- ✓ Măsura nr. 1. Sprijin pentru funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală;
- ✓ Măsura nr. 2. Susținerea implementării Strategiilor de Dezvoltare Locală.

Proiectul de Regulament stabilește următoarele prevederi:

- ✓ Procedura de selectare a GAL-urilor pentru finanțare;
- ✓ Procedura de aprobare a strategiilor de dezvoltare locală ale GAL-urilor;
- ✓ Condițiile de acordare a sprijinului financiar pentru funcționarea GAL-urilor;
- ✓ Condițiile de acordare a sprijinului financiar pentru implementarea strategiilor de dezvoltare locală ale GAL-urilor;
- ✓ Procedura de aprobare finală a cererilor de finanțare de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și încheierea contractului de finanțare;
- ✓ Verificarea pe teren și monitorizarea postachitare a proiectelor;
- ✓ Monitorizarea GAL-urilor de către Agenție.

Luând în considerație faptul, că acest proiect reprezintă un proiect pilot cu o perioadă de implementare de 2 ani (2022-2023), el presupune perioada de adaptare a GAL-urilor la o nouă forma de finanțare, adică din bugetul de stat, care impune pentru GAL-uri un mecanism nou de conformare la cerințele de finanțare propuse de stat.

Din acest considerent, proiectul stabilește condiții și proceduri de verificare, evaluare, selectare, acordare a subvențiilor, implementare și monitorizare a măsurilor de sprijin financiar.

Mai mult ca atât, aducem la cunoștință, că proiectul de Regulament a fost preluat drept bune practici de implementare a Programului LEADER din România, Polonia și Austria, dar conformat la actualitatea Republicii Moldova.

În proiect se regăsesc 5 capitole:

- Capitolul I. Dispoziții generale;
- Capitolul II. Selectarea grupurilor de acțiune locală și aprobarea strategiilor de dezvoltare locală;
- Capitolul III. Condiții de acordare a sprijinului financiar pentru măsura nr. 1. Sprijin pentru funcționarea grupurilor de acțiune locală;
- Capitolul IV. Condiții de acordare a sprijinului financiar pentru măsura nr. 2. Susținerea implementării strategiilor de dezvoltare locală;
- Capitolul V. Procedura de verificare și monitorizare.

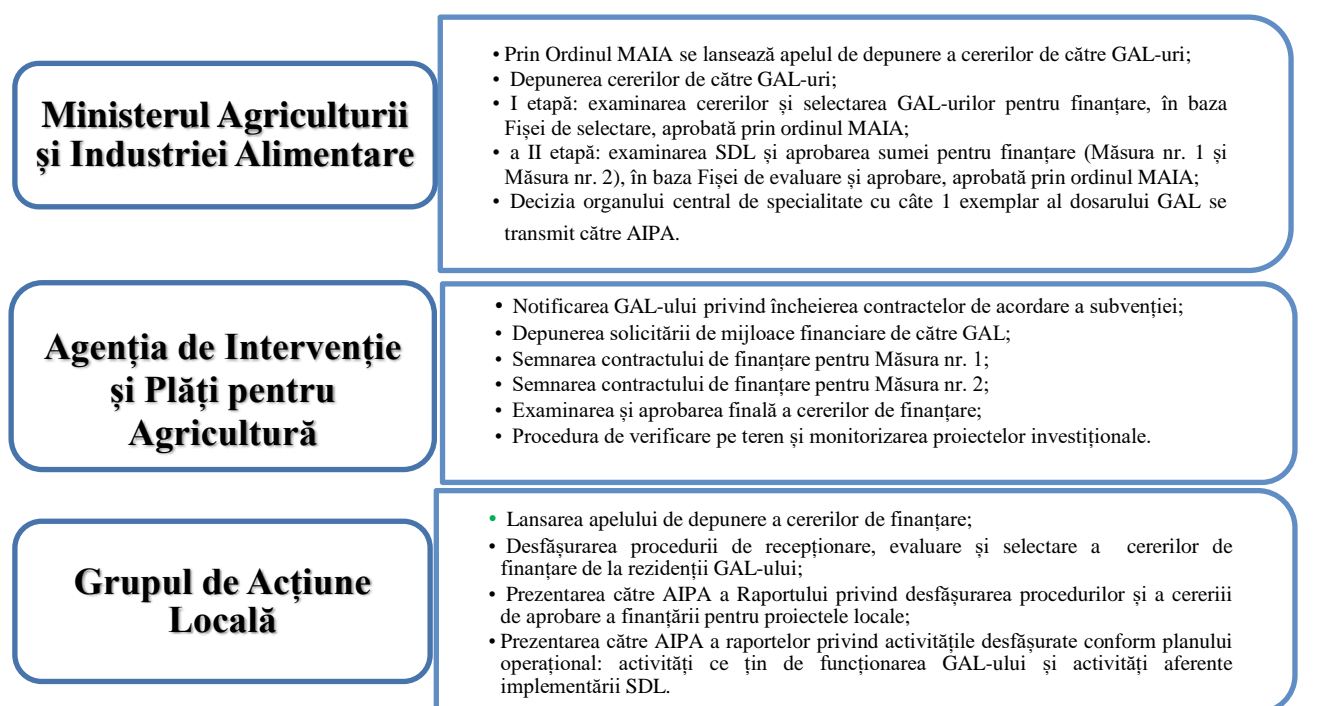
În capitolul II se descrie procedura de selectare a GAL-urilor (Măsura nr. 1) și de aprobare a strategiilor de dezvoltare locală (Măsura nr. 2), pentru a face o claritate în acest sens și a pune accentul pe faptul, că există 2 etape de examinare, în baza unor criterii, la nivel de Minister:

- I etapă – se selectează GAL-urile (Măsura nr. 1 pentru funcționarea GAL-urilor);
- II etapă – se aprobă strategiile de dezvoltare locală a acestora (Măsura nr. 2 pentru implementarea strategiilor de dezvoltare locală).

În capitolele III-IV se descrie procedura de finanțare pentru ambele măsuri, efectuată de Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură și în ce perioadă de timp.

Și capitolul V oglindește procedura de verificare și monitorizare de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a GAL-urilor în perioada de 2 ani.

Mai jos propunem o schemă privind descrierea procedurilor.

Implementarea prezentului actul normativ va crea **beneficii sociale**, acoperind un număr semnificativ de beneficiari, **beneficii economice**, relevând un număr considerabil de locuri de muncă și afaceri viabile ce urmează să funcționeze în zonele rurale, precum și **beneficii fiscale**, stimulând activitatea economică a localităților rurale și favorizând ulterior contribuțiile beneficiarilor în bugetul de stat.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Opțiunea I - A nu face nimic;

Costuri:

Lipsa de cheltuieli din partea statului pentru elaborarea, aprobarea și publicarea proiectului de Regulament.

Beneficii:

Beneficii în lipsa intervenției propuse nu s-au identificat.

Efecte negative:

1. Tendințe de dezvoltare lentă și haotică a localităților rurale din punct de vedere economic și social;
2. Lipsa unui mecanism de monitorizare din partea statului asupra activității GAL-ilor și a proiectelor implementate;
3. Diminuarea mijloacelor financiare din partea donatorilor, în lipsa unei contribuții din fondurile naționale pentru susținerea GAL-ilor;
4. Crearea neuniformă și activitate haotică a GAL-ilor pe teritoriul Republicii Moldova;
5. Nerespectarea principiilor și caracteristicilor abordării LEADER de către GAL-uri în procesul de constituire;
6. Lipsa unei evidențe a GAL-ilor și a mecanismului de raportare.

Riscuri:

- Lipsa cadrului normativ național privind subvenționarea GAL-ilor;
- Creșterea numărului populației emigrante;
- Lipsa investițiilor în infrastructura localităților rurale;
- Diminuarea procesului de consolidare a cooperării localităților rurale;
- Distrugerea patrimoniului cultural și natural al localităților rurale.

Impactul:

- Retenția dezvoltării economice a localităților din mediul rural;
- Creșterea migrației interne și externe;
- Lipsa locurilor de muncă în mediul rural;
- Valoare redusă a proiectelor de dezvoltare locală.

Opțiunea II - Aprobarea proiectului de Regulament

Proiectul de Regulament propus spre examinare va avea impact social, economic, administrativ, fiscal și de mediu.

Impactul social va fi resimțit în numărul locurilor de muncă noi create sau numărul persoanelor care vor obține acces la serviciile publice îmbunătățite. Astfel, în cazul implementării abordării LEADER în Republica Moldova, prin alocarea a 5 % din FNDAMR pentru implementarea măsurii LEADER, se estimează crearea într-o perioadă de 2 ani a 1125 de locuri de muncă.

Impactul economic va conduce la modificări de natură economică, benefice pentru societate, care vor facilita organizarea unor evenimente cu conotație economică, precum festivalurile, târgurile sau iarmaroacele, dar și vor facilita procese de cooperare între reprezentanții comunităților locale.

Impactul fiscal va fi vădit prin încasările din impozite directe. Locurile noi de muncă vor conduce la creșterea încasărilor întreprinderilor, aceasta va contribui la creșterea PIB-ului, dar și la creșterea impozitelor achitate de către unitățile economice.

Impactul de mediu se va resimți în acțiunile și proiectele implementate de promovare a turismului sau dezvoltare a patrimoniului cultural și natural.

Posibile avantaje:

- Creșterea bunăstării cetățenilor, drept urmare a îmbunătățirii serviciilor publice și dezvoltării economice a localităților rurale;
- Crearea noilor locuri de muncă;
- Creșterea atractivității turistice a mediului rural;
- Creșterea atractivității localităților rurale pentru muncă și trai;
- Atragerea fondurilor externe pentru îmbunătățirea nivelului de muncă și trai în mediul rural;
- Consolidarea capacităților la nivel local a reprezentanților sectoarelor public, antreprenorial și civic, în ceea ce privește procesele de dezvoltare locală și implementarea proiectelor;
- Dezvoltarea uniformă a teritoriului plasat sub responsabilitatea GAL-ilor;
- Dezvoltarea echilibrată a localităților rurale din punct de vedere economic, social și cultural;
- Sporirea interesului localnicilor în dezvoltarea comunităților prin contribuirea în luarea de decizii la nivel local;
- Asocierea intersectorială pentru dezvoltare locală;
- Majorarea încasărilor la bugetele locale din contul impozitelor locale, achitate drept urmare a dezvoltării afacerilor în urma implementării proiectelor
- Dezvoltarea multisectorială a teritoriului GAL;
- Implementarea proiectelor inovative prin colaborare și cooperare națională și internațională;
- Atragerea altor fonduri externe și interne pentru dezvoltarea teritoriului GAL.

Costuri:

Costurile vor fi în limita mijloacelor financiare alocate anual din bugetul public național. Pentru elaborarea proiectului de Regulament propus, statul nu va suporta costuri suplimentare. În procesul de implementare a cadrului normativ vor fi utilizate doar sursele financiare prevăzute în FNDAMR (5%), anual aprobat prin Legea bugetului de stat pe anul respectiv.

Raportul cost-beneficiu pozitiv este în cea mai mare parte asigurat de preponderența proiectelor de natură economică, ce reușește să mobilizeze mediul privat și să asigure și o mobilizare a investițiilor private. Pentru a menține acest aspect este esențial de a menține proporția proiectelor economice finanțate în cadrul GAL-urilor.

Principiul implementării proiectelor finanțate prin intermediul GAL-urilor este condiționat de cofinanțarea proiectelor de către beneficiar, acest element reprezentând un important factor în vederea asigurării eficienței proiectelor. În acest sens se constată că, în cazul GAL-urilor existente, ponderea medie a cofinanțării este de peste 50 %, în condițiile în care minimul solicitat în acest sens este de doar 30 %.

Înainte de a lua în calcul cheltuielile administrative suplimentare generate de adoptarea noului Regulament, raportul mediu beneficiu-cost al potențialelor proiecte finanțate de noile măsuri este de 1,34. **Aceasta înseamnă că fiecare 1 milion de lei cheltuite din bugetul de stat pentru aceste**

subvenții vor rezulta în beneficii în valoare de aproximativ 1.34 milioane lei.

Toate domeniile de acțiune din cadrul noii măsuri sunt, în general, benefice pentru societate, având un raport beneficiu-cost mai mare ca 1.

Domeniile cu cele mai mari beneficii per unitate de cost sunt cele de creare, îmbunătățire și extindere a serviciilor locale de bază pentru populație și cele de diversificare a economiei rurale prin activități nonagricole.

Beneficii:

- ✓ Crearea locurilor de muncă în mediul rural, drept urmare a dezvoltării afacerilor;
- ✓ Creșterea numărului de întreprinderi mici și mijlocii în mediul rural;
- ✓ Stoparea migrației de la sat la oraș și peste hotarele țării;
- ✓ Îmbunătățirea condițiilor de trai și de muncă în mediul rural;
- ✓ Îmbunătățirea serviciilor publice;
- ✓ Majorarea bugetelor locale din contul impozitelor achitate de întreprinderile mici și mijlocii noi create;
- ✓ Localități rurale atractive pentru muncă, trai și turiști.

Riscuri:

Nu s-au identificat riscuri în vederea aprobării proiectului de Regulament.

Costuri de conformare:

Nu s-au identificat costuri suplimentare de conformare.

Impactul:

Aprobarea Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER va avea impact pozitiv asupra dezvoltării economice, sociale și culturale a localităților rurale, prin îmbunătățirea condițiilor de muncă și trai a populației din mediul rural, conservarea și menținerea patrimoniului cultural, atractivitatea turistică a mediului rural.

Concluzie

Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați.

Proiectul de Regulament propus va asigura o politică constantă de dezvoltare a mediului rural prin implementarea Programului LEADER în Republica Moldova din surse publice, va crea condiții de atractivitate a sectorului rural pentru tineri prin dezvoltarea infrastructurii și prestarea serviciilor publice de calitate, precum și va oferi oportunități pentru atragerea prin intermediul grupurilor de acțiune locală a fondurilor externe, în scopul dezvoltării durabile a teritoriului GAL.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Se descrie cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate pentru a atinge obiectivele, inclusiv având în vedere capacitățile instituționale și financiare existente. Se identifică cadrul juridic care necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, precum și

schimbările instituționale care sînt necesare.

Implementarea proiectului de Regulament va fi asigurată de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, care este **responsabil de gestionarea și implementarea Programului LEADER** în Republica Moldova, și Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, care va **asigura gestionarea eficientă a mijloacelor financiare din FNDAMR.**

De asemenea, Ministerul va ține Registrul GAL-ilor și va monitoriza mijloacele financiare acordate GAL-ilor pentru funcționare și implementarea strategiilor de dezvoltare locală, precum și impactul implementării proiectelor de dezvoltare locală gestionate de către GAL-ri.

Agenția va monitoriza și verifica implementarea proiectelor de către beneficiari.

Odată cu intrarea în vigoare a proiectului de Regulament invocat, în rezultatul efectuării analizei cost-beneficiu, putem concluziona că beneficiile economice suplimentare vor constitui între **0.5 și 0.7 mln MDL anual.**

În scopul implementării Regulamentului invocat, vor fi elaborate 3 ordine ale Ministerului, prin care se vor aproba: regulamentul de activitate și componența nominală a Comisiei de Selectare și Evaluare, modelele de documente, precum și Ghidul GAL pentru implementarea strategiilor de dezvoltare locală.

b) Se indică clar indicatorii de performanță, în baza cărora se va efectua monitorizarea și evaluarea opțiunii recomandate.

În rezultatul implementării proiectului de Regulament, vom atinge următorii indicatori de performanță:

- ✓ Creșterea numărului de GAL –uri până la 60 în anul 2027;
- ✓ Crearea și menținerea a 109 locuri de muncă permanente și încă a cca 200 locuri de muncă temporare sau sezoniere;
- ✓ Dezvoltarea economică a teritoriului acoperit de 60 grupuri de acțiune locală;
- ✓ Implementarea a minim 2000 proiecte investiționale.

c) Se stabilește peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și va fi necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Se explică cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea.

Rezultatele se vor resimți după 1 an de la implementarea proiectului de Regulament, începând cu anul 2023, monitorizarea proiectelor fiind efectuată de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură prin deplasarea în teritoriu și verificarea implementării proiectelor.

6. Consultarea.

a) Se descriu principalele părți interesate în intervenția/opțiunea propusă, inclusiv autoritățile statului, mediul academic, mediul de afaceri, sectorul asociativ și cetățenii.

Principale părți interesate sunt Grupurile de Acțiune Locală, reprezentate de sectoarele public, antreprenorial și civic, Rețeaua Națională LEADER din Moldova, Rețeaua de Dezvoltare a Comunităților Rurale, Congresul Autorităților Locale din Moldova, precum și Ministerul cu Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.

Proiectul de Regulament a fost elaborat de către Minister, de comun cu Solidarity Fund PL în Moldova și Rețeaua Națională LEADER din Moldova, care nemijlocit s-au implicat în procesul de elaborare a

procedurilor de selectare a GAL-urilor și aprobare a strategiilor de dezvoltare locală pentru finanțare, precum și pregătirea modelelor de documente.

Totodată, în procesul de elaborare, Ministerul a fost asistat de experții Proiectului Twinning „Sprijin suplimentar pentru agricultură, dezvoltare rurală și siguranța alimentară în Republica Moldova”, care au oferit consultații, propuneri, sugestii de îmbunătățire a proiectului, în baza experienței Poloniei, Austriei și Estoniei privind implementarea abordării LEADER, în cadrul a 8 ședințe de lucru în perioada octombrie-decembrie 2021. Tot aici menționăm, că au fost organizate și 2 deplasări în Austria și Polonia pentru colaboratorii Ministerului și Agenției, în scopul preluării experienței acestor țări în procesul de implementare a abordării LEADER. Tot aici menționăm, că experții vor acorda și în anul 2022 tot suportul necesar în procesul de elaborare a Ghidului pentru implementarea strategiilor de dezvoltare locală.

De asemenea, Ministerul a creat și un grup de lucru, aprobat prin ordinul nr. 231 din 17 octombrie 2020, care este responsabil de elaborarea acestui proiect de Regulament. În componența Grupului au fost incluși reprezentanții Ministerului, Rețelei Naționale LEADER, Rețelei de Dezvoltare a Comunităților Rurale, Congresului Autorităților Locale din Moldova și Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură. Urmare a ședinței Grupului de lucru cu prezență fizică din 05.10.2021 și a activității de examinare de către membri a proiectelor, remise prin e-mail din 27.09.2021, 01.10.2021, 07.10.2021, 22.12.2021, proiectul de Regulament a fost modificat, completat și îmbunătățit.

b) Se explică succint cum s-a organizat consultarea adecvată a părților. Inclusiv se oferă informația despre data și locul publicării actului de analiză a impactului, precum și timpul oferit publicului pentru comentarii. Procesul de consultare trebuie să fie eficient, continuu, relevant problemei examinate, în care autoritatea trebuie să utilizeze toate metodele posibile pentru a obține întregul spectru de informație necesară.

În conformitate cu prevederile pct. 177 din Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului și a articolului 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul de inițiere a elaborării proiectului a fost plasat pe pagina web a Ministerului www.madrm.gov.md la data de 28 septembrie 2021, compartimentul *Transparența decizională* la rubrica *Proiecte de documente* - <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-cu-privire-la-initierea-elaborarii-proiectului-regulamentului-privind-acordarea-subventiilor-pentru-dezvoltarea-locala-prin-implementarea-programului-leader/8490>.

Ulterior, Analiza Impactului de Reglementare a fost plasată pe pagina web a Ministerului, **pentru consultații publice**, la data de 22 decembrie 2021, la compartimentul Transparență decizională, rubrica *Proiecte de documente* - <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-consultarilor-publice-asupra-analizei-impactului-de-reglementare-la-proiectul-regulamentului-privind-acordarea-subventiilor-pentru-dezvoltarea-locala-prin-implementarea-programului-leader/8769>.

c) Se expune succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă. Este obligatorie expunerea poziției a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat. Se indică separat consultările efectuate pe marginea documentului de analiză a impactului.

În rezultatul consultărilor publice, Ministerul a primit propuneri, sugestii la proiectul de Regulament

din partea Rețelei Naționale LEADER, care a organizat la 29 decembrie 2021 o platformă de discuție cu GAL-urile (beneficiarii proiectului), în format Track Changes.

Principalele propuneri țin de clarificarea setului de documente, care se vor depune de GAL-uri, și forma de prezentare acestora, precum și simplificarea conținutului raportului prezentat de către GAL-uri privind implementarea condițiilor contractuale și documente confirmative ce justifică utilizarea mijloacelor financiare acordate.

Din partea membrilor Grupului de lucru pentru elaborarea proiectului au fost prezentate mai mult obiecții ce țin de procedură, în format Track Changes, care se examinează și propunerile de modificare se vor include în proiectul de Regulament.

Prin urmare, Analiza Impactului de Reglementare însoțită de proiectul de Regulament propriu-zis urmează a fi avizat de către autoritățile și instituțiile interesate, conform listei stipulate în Cererea privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului respectiv, care urmează a fi anunțat în cadrul ședinței secretarilor de stat.

Tabel pentru identificarea impacturilor			
Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	<i>Opțiunea propusă</i>	<i>Opțiunea alternativă 1</i>	<i>Opțiunea alternativă 2</i>
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0		
povara administrativă	0		
fluxurile comerciale și investiționale	0		
competitivitatea afacerilor	0		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	0		
concurența pe piață	0		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	0		
cadrul instituțional al autorităților publice	1		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0		
bunătatea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	1		
situația social-economică în anumite regiuni	1		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	1		
nivelul de salarizare	1		
condițiile și organizarea muncii	0		
sănătatea și securitatea muncii	0		
formarea profesională	0		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul veniturilor populației	1		
nivelul sărăciei	1		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	1		

diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	1		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	1		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	1		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	1		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	1		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului	0		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	1		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		
Anexe			
Proiectul preliminar de act normativ			

EXPERTIZA

Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător

Prezenta expertiză este acordată în temeiul art.34 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, Hotărârii Guvernului nr.1429/2008 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător și Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019.

Titlul actului examinat:	Proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER.
Autorul (autoritatea), persoana responsabilă:	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare Secția politici și programe de dezvoltare rurala, Eugenia Cîrlig, consultant principal
Evaluarea documentului de analiza a impactului	
<i>Examinat în ședința Grupului de lucru la data:</i>	11 ianuarie 2022
Concluzia: analiza de impact se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor	
Evaluarea proiectului de act normativ	
<i>Examinat în ședința Grupului de lucru la data</i>	01 februarie 2022
Concluzia: Proiectul se susține cu condiția luării în considerare a obiecțiilor și recomandărilor	
<i>Comentarii, obiecții, recomandări:</i>	
Extrasul din Procesul-verbal nr.4 al ședinței Grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător din data de 01 februarie 2022 se anexează.	

Secretar general al Guvernului,
Președinte al Grupului de lucru
al Comisiei de stat pentru
reglementarea activității de întreprinzător

Roman CAZAN

MD-2004 mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 162
Tel. 20 45 81; Fax 22 07 48, E-mail: cancelaria@maia.gov.md, web:www.maia.gov.md

Nr. 03-05/438
din 16.02.2022

Cancelaria de Stat

În temeiul pct. 179 din Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare prezintă spre înregistrare și examinare, în cadrul ședinței secretarilor generali ai ministerelor, *proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER.*

CERERE

privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectelor de acte ale Guvernului

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER.
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Autorul proiectului este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare
3.	Justificarea depunerii cererii	Necesitatea elaborării proiectului vine în scopul implementării art. 17 Prioritatea III litera f), art. 23 alineatul (11) litera d) și alineatul (12) din Legea nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural, cu modificările ulterioare, precum și întru realizarea Planului Național de Acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova-Uniunea Europeană 2020-2023 și a Planului de Acțiuni al Guvernului Republicii Moldova pentru anii 2021-

		2022.
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Ministerul Finanțelor; Ministerul Economiei; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Justiției; Centrul Național Anticorupție; Agenția de Governare Electronică; Rețeaua Națională LEADER; Rețeaua de Dezvoltare a Comunităților Rurale; Congresul Autorităților Locale din Moldova.
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile
6.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Eugenia Cîrlig, consultant principal, Secția politici și programe de dezvoltare rurală Tel. 022-204-595 e-mail: eugenia.cirlig@maia.gov.md
7.	Anexe	1. Proiectul HG 2. Nota informativă 3. Analiza impactului de reglementare
8.	Data și ora depunerii cererii	16 februarie 2022
9.	Semnătura	

Secretar de Stat

Sergiu GHERCIU

Ex. E.Cîrlig
Tel. 022 204-595

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

GRUPUL DE LUCRU AL COMISIEI DE STAT PENTRU REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚII DE ÎNȚREPRINZĂTOR

Nr. 38-78-1538

Chișinău

14 februarie 2022

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare

Ref.: adresa nr.03-05/194 din 25 ianuarie 2022

În temeiul prevederilor art.34 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, art.19 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, precum și atribuțiile stabilite în pct.34 din Regulamentul Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1429/2008, se remite *Expertiza Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător la proiectul Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru dezvoltarea locală prin implementarea Programului LEADER.*

Anexă: 1 filă

**Secretar general adjunct al Guvernului,
Președinte al Grupului de lucru al
Comisiei de stat pentru reglementarea
activității de întreprinzător**

Roman CAZAN

Digitally signed by Cazan Roman
Date: 2022.02.15 10:00:31 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

